ARNOST OLIVA

ZDRÁVAS

Promluvy o pozdravení andělském

1947

Tiskem a nákladem Tomanovy knihtiskárny v Městě Žďáře

ARNOŠT OLIVA

ZDRÁVAS

PROMLUVY O POZDRAVENÍ ANDĚLSKÉM

Nihil obstat.

Can. Dr. Antonius Stříž,
censor.

Imprimatur.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
vicarius generalis.

Pragae, die 24. Maii 1940.

N.: 6325.

ZDRÁVAS, MARIA

Maria, Královno máje, přicházíme tě pozdravit! Celý katolický svět jásá, s radostí klade jarní květy k tvým nohám, v důvěře ti otvírá svá srdce; každý ctitel božského Spasitele spěchá uctíti i jeho přesvatou matku. Maria všecky přitahuje; k této matce se tulí věřící i nevěřící, katolíci i jinověrci; *Maria je magnet lidských duší.*

Uvědomujeme si veliké katolické tajemství: Bůh je náš nebeský Otec, Ježíš náš nebeský bratr, Maria naše nejněžnější matka. V jejím lůně vykvetl nejkrásnější kvítek: Bohočlověk, Spasitel, Syn Boží. Maria je zlatý most ke Kristu, Maria je klíč k svatostánku Ježíšovu. Čím více ji ctíme a milujeme, tím více nás miluje a přitahuje její božský Syn. Úcta k Marii, úcta k Eucharistii a ke Kristu.

Kudy kráčí Královna máje, je posvěcená a požehnaná země, Maria je „příčina naší radosti". Vyslovováním jména Marie pozdravujeme to nejmilejší, co nebe a země mají vedle Ježíše. Maria jest vůně a květ celého stvoření, máj duší.

Maria se nám jeví jako stálý úsměv milosti: její gloriola jest mateřská láska, přívětivost a laskavost její diadém, milosrdenství koruna z hvězd kolem její hlavy. Nebeský zjev Marie má tolik půvabnosti a tolik kouzla, že ji můžeme zváti „živým májem".

Nechoďme netečně kolem Marie. Využijme každé příležitosti k vyprošení mnohých milostí. Naše úcta a láska k Marii se má opět prohloubiti. Naše učení o Marii a láska k Marii jest důsledek našeho učení o Kristu! Naše láska k ní jest v Credo: Věřím v Ježíše Krista, jenž se počal z Ducha Svatého, narodil se z Marie Panny.

Nadšení pro Marii, opravdová a vnitřní mariánská zbožnost roste, uvědomujeme-li si, co jest Maria pro nás, pro Boha Otce, pro Ježíše a Ducha Svatého, co jest v plánu stvoření,

vykoupení a posvěcení lidstva. *Ave (Zdrávas) jest nejkrásnější modlitba, krátká věrouka o Marii, jednoduché a hluboké compendium mariánských článků víry.* Modlíme-li se tuto modlitbu dobře, zbožně a vroucně, jsme a zůstaneme horliví a nadšení mariánští ctitelé. Naše Ave musí býti červená růže, kterou denně pěstujeme pro Marii, nejdrahocennější perla, kterou matce Boží denně dáváme, kalich svatosti, který podáváme denně „naší milé Paní".

Ave jest: 1. pozdrav Boží; 2. pozdrav andělský; 3. pozdrav dětský.

I.

Ave bylo by krásné a vznešené i tehdy, kdyby bylo pozemského původu: byl by to pozdrav pozemských dětí nebeské matce, dar lásky té, která porodila lidstvu spásu světa. Původ Ave není pozemský; anděl Gabriel, přinášející tento pozdrav, byl prostředník a posel Boží. Ave jest pozdrav nejsvětější Trojice, která dala takto pozdraviti Marii.

V Písmě svatém není zmínky o poslání anděla k některé ženě: jediná Maria jest ona vyvolená, nejvýš omilostněná, k níž Bůh posílá svého anděla. Jak svatý a vznešený jest tento pozdrav svým původem! Sám Bůh, nejsvětější Trojice - první mariánský ctitel! A to již od věčnosti. Ve světle víry smíme říci: *mariánská úcta jest tak stará jako nekonečný Bůh.* Její věk jest věčnost.

Ave! Tento pozdrav jest projev božského milosrdenství a božské milosti.

Ave filia mea - Zdrávas, má dcero! Pozdrav *Otce* milé *dceři.* Pokorná, tichá, svatá Panna nazaretská Bohem vyvolena nositi pod srdcem klenot nebeského Otce. Neposkvrněná lilie měla otevříti květinový kalich Synu Božímu. Posvátná hrůza se nás zmocňuje: Otec zdraví v Marii matku svého Syna. Bůh Otec tak velice miloval svou dceru, že jí svěřil nejdražší klenot.

Ave mater mea - Zdrávas, má matko! Syn posílá budoucí matce první pozdrav. Maria ještě nemá ponětí, jaká bude její jedinečná mise a úloha. Její touha a prosba zní: Kéž bych mohla býti aspoň služebnice matky Vykupitelovy! Ráda by nejvýš omilostněné matce vypomáhala při nejobyčejnějších pracích. A tu k ní přichází anděl z rozkazu Božího s poselstvím: „Počneš a porodíš a nazveš jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude". Jiné ženy svou svatostí mo-

hou býti přítelkyně Boží, služebnice Boží, *jediná Maria jest matka Boží.* Nekonečný začíná nový život ve svatostánku Marii. *Maria smí z vlastního těla a vlastní krve tkáti roucho pro Syna člověka, připravovati albu pro Velekněze.* Pod srdcem Marie matky vyrůstá Bohočlověk, Spasitel. V jejím panenském lůně odpočívá Emanuel, který chce vycediti svou krev na kříži. Ave! Syn pozdravuje matku a matka a syn vždycky znamenají něco zvlášť intimního a srdečného. V Ave mater mea zaznívá touha přicházejícího Vykupitele po matce, jest to první pozdrav té, která mu má dáti život.

Ave sponsa mea - Zdrávas, má nevěsto! Duch Svatý pozdravuje svou panensky čistou a svatou nevěstu. Ten, který se vznášel nad vodami a zemi život dával, dává na úsvitě vykoupení zázračně život Bohočlověku pod srdcem Marie: jeho zastíněním Maria se stává matkou bez otce. Tato nevěsta je zcela krásná a bez poskvrny dědičného hříchu: nejvznešenější a nejvýš omilostněný tvor Boží.

Nebe, až dosud hluché k vroucím prosbám, teď promluvilo, božská láska přerušila tisícileté mlčení: Ave! Nejdříve pozdrav budoucí matce, pak Gloria při narození Bohočlověka.

II.

Pozdrav Boží jest i pozdrav andělský. I v lidském rouchu září duše Marie jasněji a čistěji než velebnost Serafů a Cherubů. Ave! Tak pozdravuje Neposkvrněnou anděl Gabriel jménem svým i druhých andělů. Co není dopřáno andělům, jest dopřáno Marii: smí býti matkou Pána. Maria převyšuje všecky tvory: lidi i nebeské chóry andělské: Maria jest královna andělů, kteří se sklánějí v úctě a pokoře před jejím majestátem matky Boží. Anděl vyřizuje pozdrav radostně: jest to počátek nové doby a hojné milosti; zvuk ranního zvonku; signál blížícího se vykoupení a vysvobození lidstva z otroctví pekla. Kdo Boha miluje a ochotně mu slouží jako andělé, miluje i matku Boží. S radostí, láskou a důvěrou poklekáme u jejích nohou, abychom si vyprošovali jejím prostřednictvím hojných milostí.

III.

Ave! Tento nebeský pozdrav přináší anděl lidem. Od hodiny, kdy zazněl po prvé v tichu komůrky nazaretského domku, jest stále a stále opakován: opakují jej ženy i děti, muži i starci, boháči i chuďasi, učenci i prostí lidé. *Mariánskou prefaci*, kterou zanotovala nejsvětější Trojice a anděl dále ohla-

šoval, roznášejí zvony kostelů i kaplí přes hory a údolí; s Otčenášem spojujeme i Zdrávas Maria. Jest to ranní modlitba dělí, náš pozdrav polední, náš večerní dík. Po celém křesťanském světě zní jásavé: Ave, Maria! Přečistá Panno, naše Královno, buď pozdravena!

Ave! V tento pozdrav vkládáme všecku vroucnost a vděčnost, víme, co toto pozdravení znamená, a co nám tento pozdrav přinesl. Co zavinila Eva, naše pramáti, Maria smyla a smířila. Eva znamená „ztracený ráj a oloupené štěstí", Maria „nový ráj a nové štěstí". Evu obklopuje ostnatý plot z trní a hloží. Marii moře květů a májových poupat. Maria jest naše matka. V hodině zvěstování v radosti nás počala, na Golgotě v bolestech porodila. Kdo zapomíná na Ave, nebo je nenávidí, není věrné dítko matky. Křesťanská duše, t. j. duše pro Krista nadšená, jest od přirozenosti „mariánská". Modlíme-li se zbožně Ave, pozdrav Boží i andělský, jest Maria s námi spokojena. Ave! To jest naše láska k Marii, to jest volání dítěte k matce, hrozí-li mu nebezpečí, to jest jásot duše ve štěstí. *Náš katolicismus bude mnohem vřelejší a vroucnější, náš náboženský život lepší, jakmile začne vzrůstati naše láska a úcta k Marii.* Ave je zlaté kladivo, které rozbíjí ledové kůry srdce a vše tvrdé a drsné a necitelné, jest klíč k skrytým hlubinám a pokladům duše.

Velkovévoda Toskánský koupil od staré ženy proslavený obraz Rafaelovy Madonny. Ten obraz tak si zamiloval, že se nemohl od něho odloučiti: míval jej s sebou i na cestách. Obraz byl pojmenován Madonna del Granduca.

Začali jsme měsíc máj, více než jindy srdce bije pro Marii. Ať se tak děje po celý máj! Nechť denně zaznívají chvály k její poctě! Umiňme si, že se budeme modliti Ave vždy s náležitým porozuměním a opravdovou zbožností. Pozdrav Boží i andělský jest i náš pozdrav přesvaté matce. Chceme býti mariánské děti, mariánští rytíři. Kéž nám Maria žehná! Matko, stůj při nás a žehnej nám! Ave! Amen.

MILOSTI PLNÁ

Jaro v přírodě má vždycky zvláštní přitažlivost pro mladé i staré. Jaká radost, když první sněženky a petrklíče vystrkují hlavičky zpod tajícího sněhu, louky se odívají v novou zeleň, keře počínají pučeti a kvésti! Rádi se zdržujeme v jarní přírodě, hlavně v květnu, když všude tak radostný a čilý život. Člověk sklání v hluboké pokoře hlavu před Stvořitelem, když vidí a cítí radost všeho tvorstva, které chválí a velebí Boha a děkuje mu za život. Zapomínáme denních trampot a duše se pozvedá k Bohu s touhou po nebi.

Jdeme k lesní mariánské kapličce. Jak tu jest krásně! Se zpívajícím ptactvem se tu modlíme Ave, slunce nás doprovází. Máme-li v přírodě otevřené oči, snadno od plnosti v přírodě přecházíme k náplni milosti u Marie. Zdrávas, Maria, milosti plná.

Příroda je symbol a podobenství nadpřirozenosti. Anděl z příkazu Božího pozdravuje Marii: Milosti plná. Ta slova obsahují plnost i bohatství milosti Panny Marie! Stav milosti v duši nejblahoslavenější Panny je zcela jiný než náš stav milosti. Není to stav duše, která milost ztratila, nýbrž duše, která stále milost měla. Svatí měli na konci života bohatství milosti, Maria jest od počátku početí milosti plná, s milostí vyrůstala jako dítě a panna. Vnitřní svět Marie se podobá hlubokému proudu, čistému jako křišťál, plnému lesku a tepla. Její čelo nemá stínu, její rty zdobí přívětivost a nevinnost, obličej září největší čistotou. Obraz nejčistší Panny jest již od prvního okamžiku jejího života zcela jasný, dokonalý a vznešený!

Plnost milosti Panny Marie ukazuje: 1. její neposkvrněné početí; 2. její božské mateřství; 3. její ustavičné panenství.

I.

„Tys sláva Jerusalema, tys radost Israelova, ty čest jsi lidu našeho" Jud. 15, 10. Církev ráda ve svých modlitbách a chvalozpěvech vztahuje tato slova na Marii. Maria jest naše největší sláva. I jako hříšníci můžeme ukázati na jednu duši, která vždycky se líbila Bohu: poskvrněni dědičným hříchem můžeme ukazovati na zcela čistou a neposkvrněnou duši Marie; i když často a často nohama šlapeme milost Boží a bez užitku odvrhujeme, jest přece jedna duše plná milosti, která nikdy nepozbyla ani na okamžik nejmenší částečky milosti.

Má to nějaký hlubší význam, uvažovati o plnosti milosti u Marie, když ona byla plná milosti od počátku svého početí? Ubohé děti Eviny jsou v tomto bodě Marii naprosto nepodobné. *A přece vnitřní a hluboká mariánská úcta potřebuje pevný podklad mariologických článků víry o plnosti její milosti.* Kdyby Maria nebyla milosti plná, nepřísluěela by jí zvláštní úcta, ani by neměla tak zvláštního postavení v plánu Božím. Maria vždycky byla tolik pokorná, že vždycky s pokorou uznávala své zvláštní omilostnění a svůj zvláštní úkol. Její touha a její přání bylo sloužiti jako „dívka Páně" tiše a pokorně svému Pánu. Její pokorná Magnificat není sebevynášení, nýbrž děkovná a pokorná píseň o převeliké dobrotě Boží. Maria nikdy z náplně milosti a svého mimořádného postavení nevytloukala kapitálu pro svou vlastní čest.

První přednost Marie: *Byla uchráněna dědičného hříchu.* Papež Pius IX. za jásotu celého křesťanského světa roku 1854 ohlásil Urbi et Orbi: Nejblahoslavenější Panna Maria od počátku svého bytí zvláštní milostí Boží s ohledem na zásluhy Ježíše Krista zůstala uchráněna každé poskvrny dědičného hříchu". Není ani možné jinak si mysliti duši a tělo té, která měla býti matkou Nejvyššího. Jakou byla Maria při početí Ježíše Krista, takovou musela býti již tehdy, když byla sama počata. Ta, která měla dáti světu slunce spravedlnosti a svatosti, musela sama zářiti jako slunce tělem i duší.

Jest zcela přirozené, že čest, která přináleží Synu, nepřipouští ani stínu hříchu na matce: lilie nevyrůstá z bahna. Duše i tělo Marie musely od prvního okamžiku býti zcela čisté, svaté a neposkvrněné. Milostiplná jest neuvadající růže, slunce bez skvrn, píseň bez dissonance. Čím jasněji se jeví lesk a svatost Spasitele, tím se jeví i neposkvrněnější jeho pozemský chrám. Jako israelský lid byl zázračně zachráněn a převeden Rudým mořem, kdežto vojsko faraonovo zahynulo, tak při stvoření duše Marie zůstaly bez účinku následky dědičného hříchu: Maria byla toho hříchu uchráněna s ohledem na zásluhy Ježíše. Byla stvořena tak krásná, čistá a svatá jako Adam a Eva v den stvoření. Maria jest nejkrásnější květ lidstva, čistý, neposkvrněný a neporušený proutek se stromu Krista.

Maria nečiní výjimky z nutnosti vykoupení ani ze skutečnosti vykoupení, činí pouze výjimku ze způsobu vykoupení. Maria dostala milost z vykoupení jako ochranu před dědičným hříchem, my jako očistění od tohoto hříchu. Ona, ohrožená nákazou, byla ochráněna; my nákaze skutečně podlehli a pak

byli uzdraveni. Maria od počátku jest čistá a neposkvrněná lilie, a tuto čistotu a neposkvrněnost nikdy, ani na okamžik neztratila. Nesmrtelná jest její krása, nezměnitelná její čistota, nevyslovitelná celá její osobnost.

Naše milá Paní je neposkvrněná! Čím více uvažujeme její jedinečnou krásu, tím více toužíme býti její čistou gardou. Na Marii může s úctou hleděti jen čisté oko, milovati ji jen čisté srdce.

II.

Největší a nejdůležitější privilegium milosti Panny Marie bylo její božské mateřství. Milostiplná měla nejhlubší tajemství privilegované milosti — Syna Božího — v mateřském lůně skrývati a živiti. Věčné slovo přijalo tělo z Marie. Tajemství vtělení Syna Božího a její mateřství znamená veliký den jejího povýšení za matku Boží, Bohorodičku. Po devět měsíců žije Maria s Ježíšem v nejtěsnějším spojení, v největší slasti, jediný dlouhý svátek nevýslovného štěstí. Andělé se sklánějí před Požehnanou a Omilostněnou, jejíž jedinečný úkol z vůle Boží, proto i její náplň milosti, dáti světu Bohočlověka. Lidstvo jí bude vděčno věčně. Skrze Marii matku Syn Boží se stal viditelný. Bůh se nám přiblížil; Ježíš z krve Marie přijal lidskou podobu. Skrze Marii jest náš bratr. S jakou úctou a láskou a vděčností máme vzhlížeti k Marii! Každý člověk má úctu před požehnanou matkou; Maria má pod srdcem Nejvyššího. Myslíme-li na Marii, myslíme i na její božské dítě: mariánská úcta jest zároveň úctou Krista.

III.

Třetí privilegium milosti Panny Marie jest její ustavičné panenství těla i duše i při jejím božském mateřství. Maria zůstala pannou před porodem, při porodu, po porodu. Ta, která počala bez porušení panenství, zůstala pannou i při porodu. Velikost a svatost Dítěte vyžadovaly, aby nevstupovalo do světa podle pozemských zákonů; neporušenost a důstojnost matky vyžadovaly, aby pečeť panenství zůstala neporušená. Marie měla jen jednou býti matkou: neměla býti matka obyčejného lidského dítěte, nýbrž Bohočlověka, Syna Nejvyššího. Zahrada jejího panenského srdce byla jen pro Syna Božího, jinak zůstala „zahrada zamčená, pramen na pečeť" Velepíseň 12.

Vyslovíme-li jméno Maria, vynoří se ihned v duši představa ustavičného panenství, obraz Panny panen. Co jest jednou

zasvěceno Bohu, jest mu zasvěceno navždy. Kalich, který jednou skrýval sv. Hostii, nesmí býti používán k obyčejným účelům. Jest tedy samozřejmé, že živá monstrance Krista, svatá matka Boží Maria, byla jenom pro Ježíše. Tato monstrance musela zůstati panenskou na těle i duši. Strážce a rytíř mariánské monstrance byl panic a světec Josef.

K vznešené Paní, jejíž obličej vyzařuje panictví, v jejíž rukou spočívá božské Dítě, jež šlape na hlavu hada, spínáme ruce s plnou důvěrou a voláme: Matko a Panno! Naše mariánská úcta není oheň z výšku slámy ani uměle připravený žár; základ naší mariánské úcty a lásky kotví v katolickém článku víry o neposkvrněném početí, božském mateřství a ustavičném panenství Marie. Vysoko nad námi stojí jako Královna nebe; jest sice z nás, ale zároveň nás nesmírně převyšuje, je Milostiplná. Musíme se skloniti v pokoře před vznešeností a důstojností, která slávou převyšuje všecky anděly a svaté. Maria jest zářící drahokam nebe i země, sláva Jerusalema, radost Israelova, čest křesťanského lidu. Jest naše Královna s diadémem neposkvrněné čistoty, se srdcem matky, s bělostným rouchem věčného panenství.

PÁN S TEBOU

Podle ciziny zavedli i u nás „den matek". V ten den mají děti uctívati matku. Jest to smutné svědectví, musíme-li zavádět den matek, neskrývá-li se za tím něco jiného. Matku má míti každý rád. Katolíci uctívají matku pozemskou a nezapomínají matky nebeské. Měsíc máj je pro nás nejen den matek, nýbrž i „měsíc Matky". U matky je dítě šťastné a spokojené. Naše nebeská matka osušuje slzy, připravuje radost, vyprošuje klid a štěstí.

Pozorujeme li dnešní lidstvo a jeho shon a hon za štěstím, zlatem a radostí, nemůžeme přehlédnouti smutné skutečnosti, že ve světě je málo opravdu spokojených a šťastných lidí. Všude vládne pessimismus, všude samý problém, nejistota, neklid, nespokojenost, vzájemná nevraživost, nepřátelství a nenávist až k smrti.

A východisko z této situace? „Blahoslavená, která uvěřila". Credo, pevná víra! Slyšeti a zachovávati slovo Boží jako Maria. Maria jest milostiplná. Nezapomínejme, že každá milost Boží jest úkol: milost zavazuje. Kdo získal pět hřiven, musí tolik získati svou prací a svým přičiněním. Bůh nechce lenochy a ukradače času ani ve zbožném rouchu, chce dělníky, lidi přičinlivé a veselé. Náplň milosti Marie není překážka, jest to spíše předpoklad k plnosti ctností, mohla tedy Maria větším právem než Pavel říci: Pracovala jsem více než ostatní. Kdo by myslel, že pro Marii bylo snadné přijíti do nebe, když neměla zlých pokušení, když se nemusela obávati hříchu, když nebe pro ni bylo darem, vytrhával by brilianty z jejího diadému.

Kdyby tomu tak bylo, proč by anděl připojoval slova: Pán s tebou? Proč Spasitel, všemohoucí Bůh, neučinil k zmírnění nouze, k pohodlnosti života své matky zázrak? *Spasitel nepožadoval od nikoho tolik obětí, tolik ctností, tolik heroismu jako právě od své matky, nejlepší a nejvěrnější a nejhorlivější žačky.*

Pán s tebou! V podivuhodném souzvuku žije matka se Synem. Maria drží stejný krok s nosičem kříže, se Spasitelem, s lvem z pokolení Juda, s dobyvatelem nebeského království. *Její ctnostný život jest: 1. zázračný růst; 2. nádherné zrání; 3. vítězný konec.*

I.

Klenot jedinečné krásy byla zahrada duše Mariiny, kterou sám Duch Svatý pěstoval od prvního okamžiku a nasel do ní drahocenná semena ctností. Pohled do duše Mariiny ukazuje, jak toto Boží dítě rostlo a vykvétalo. Rodiče ji předávají s věncem nevinnosti velekněži pro chrámovou službu jako první rozvinuté kvítko zasvěcené Bohu.

Nevinné děti dávají mnohdy v náboženském ohledu překvapující, přiléhavé a jasné odpovědi. Moudrým a opatrným tohoto světa je skryto to, co zjeveno nedospělým. Je-li tomu tak u dětí obyčejných, jak pojímala náboženský život Maria, když byla Bohem tak vyznamenaná a omilostněná! Neměla dědičného hříchu, osvěcovalo ji tedy světlo vyššího vědění. Mladá nevěsta Boží v lásce a oddanosti zasvětila duši Bohu a chrámové službě, sloužila jako lilie na oltáři. Zbožné děti jsou rády v domě Božím; cítí se tu jako doma, vědí od dobré matky, že tu jsou nejbezpečnější. S jakou láskou Maria, malá služebnice chrámová, přebývala ve svatyni Israele, v jerusalemském chrámě! Ve stínu Boha a lesku tajemného oblaku vykvétalo poupátko ve spanilou růži. Procitnutí jara v naprosto čisté a horlivé duši. Jak jest svatě krásná první horlivost, modlitba prvního nadšení pro Boha! Radost z Boha, z náboženství, ze svatých. Nejšlechetnější harmonie myšlení a lásky a vůle, vznešený trojzvuk víry a lásky a modlitby, nádherná předehra svatého života, v němž již procitají a na světlo pronikají všecky znaky pozdější ctnostné životní dráhy! Zlato Boží lásky se zjevuje v něžné zoře. Síla, odvaha, zmužilost pozdější bolestné matky se ukazují již v malém dítěti, které statečně a ochotně obětuje Bohu odloučení od rodičů a touhu po domově. Pán jest s tebou, malá hrdinko ctností! Nevěsta Boží se připravuje pro své povolání. Archa Nového zákona měla vnitřní stěny svatostánku svého srdce vyzdobiti zlatem lásky a ctnosti dříve, než Spasitel, Svatý Boží, vstoupí do tohoto tabernakulu. Ve svaté modlitbě měla ruce i kalich srdce rozpjati a otevříti a toužebně prositi: Ó přijď, přijď již, Emmanueli! Sama měla býti Emmanuela, než Emmanuel „s námi Bůh" se skryje pod jejím srdcem; měla býti Emmanuela a vyprositi světu Emmanuele.

II.

Jak zázračný růst nejrozmanitějších ctností od počátku! Maria nepromarnila ani nejmenší drobeček milosti. Věděla, jaký úkol dává Bůh člověku s každou darovanou milostí. Přírůstek

let byl zároveň dozrávání nádherných ctností. Pro mladou dívku Páně byl první vrchol lesku a štěstí při zvěstování: chvíle radosti a blaženosti zároveň. Do této radosti a blaženosti zaznívá současně zvonek utrpení. Slyší slova andělova: „To svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží, On spasí lid svůj od hříchů jejich". Prorocká slova Isaiáše o utrpení služebníka Božího, o beránku, který snímá hříchy světa, o obětním beránku, vrhají krvavá světla. „Fiat" nebylo jen Ano k zázračnému mateřskému štěstí, bylo spíše statečné a hrdinné Ano k obětní cestě na Kalvarii.

Jedna žena prohlásila: I relativně nejšťastnější mateřství jest výstup na kříž, a odtud matka nesestoupí, dokud neřekne „Dokonáno jest". Bylo by úplným zneuznáváním velikého a vznešeného charakteru Marie, představovati si ji jako postavu nesmělou, ostýchavou, nečinnou, s tichým úsměvem kolem panenských rtů, jako dítě s tichým a půvabným pohledem. *Maria jest vysoká, vznešená Paní, jejíž rty pronášejí chvalozpěv krásný a bohatý obsahem.* „On učinil mocné věci ramenem svým; rozptýlil pyšné smýšlením srdce jejich; sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké". Její *Magnificat je hrdinná píseň, síla a oheň, válečný zpěv, triumf.* Jen Maria, plná síly a zmužilosti a krajně obětavá mohla býti matka silného a vítězného hrdiny. Lev z pokolení Judova mohl vyrůstati jen pod ochranou a za starostlivé péče hrdinky.

Maria zažila druhou vysokou vlnu nadšení, když Bohočlověk dřímal pod jejím srdcem. Její myšlenky patřily jen tomu, který jí byl svěřen; její láska plápolala jako tisíce plamenů. Svěřenému Synu Božímu dávala vše, co může srdce vymysliti. Její mateřské povolání není vychloubání se vznešeným vyznamenáním, nýbrž heroický úkol. *Býti matkou znamená býti obětující kněžkou,* dávati nejlepší ze svého života a své krve.

Maria od chvíle zvěstování zápolí a dospívá. Žije dosud v úkrytu; vede ji a sílí víra. Její víra nebylo mrtvé vědění; byl to život a skutek. Vždy podle víry žila, víra vždy byla její opora: při marném hledání přístřeší v Betlemě, za nočního útěku do Egypta, když v Nazaretě doléhala bída, když na křížové cestě a na Kalvarii se Synem trpěla a umírala, když opuštěná mrtvé tělo Syna na klíně měla, když je do hrobu kladla, když toužebně čekala na nebeské spojení se Synem. Byť vždy všemu nerozuměla, co Syn mluvil a činil, přece vše uchovávala v srdci svém. Tato pokora jest tajemství její velikosti. I v jejím životě se stalo mnohé jinak než očekávala,

doufala a věřila. Když skončilo vychování Syna, začalo znovu vychovávání matky: Kana, Kafarnaum, Golgota jsou ony tajuplné etapy dozrávání žákyně v učitelku, matky v kněžku, ministrankyně v diakonku.

III.

Ctnosti Mariiny dostaly poslední lesk v době jejího odloučení od božského Syna po jeho nanebevstoupení. Krvácelo-li srdce její velmi těžce, když po tři dny s bolestí ztraceného hledala, byl její život po návratu Syna k Otci mučednictví touhy po Ježíši. Všecky její ctnosti: dobrota, laskavost, láska, víra, čistota, milosrdenství, síla, vytrvalost atd. dostaly teď korunu. Svou modlitbou zalévala pučící símě Církve, svým příkladem a heroismem rozohňovala apoštolský sbor. Vytrvala statečně až přišel i její den vstupu do nebe: z cely vězeňské do blaženosti nebe.

Nahlédněme do svého niterního života. Jaká tu nerozhodnost, potácení sem tam, výstup na výšinu a hned zase strašlivý pád do nejhlubší propasti, přečasto vzdání se veškeré snahy pro to, co je vyšší a lepší. „Nemohu se vyprostiti z těch kleští, nemohu se odloučiti od hříchu, jsem ztracen". Nejsi ztracen, nikdo v životě nemá důvodu k zoufalství; i největší hříšník může nastoupiti správnou cestu, i nejhorší život může býti napraven, i největší hřích odpuštěn. Vůle a milost všecko zmohou. Maria pobádá k následování, k ctnosti a dokonalosti. Kdo je spravedlivý, má se starati ještě o větší spravedlnost, kdo svatý má býti, jestě světější. Ctnostný život Marie se řídí zákonem pokroku. Maria v boji o ctnost není výjimka, spíše vznešený květ, koruna, hvězda. Mariánská úcta je pobídka k dokonalosti, popud k růstu, vyzvání k heroismu. Od bojovníka k vítězi, od hříšníka k světci!

POŽEHNANÁ TY...

Kdybych byl malířem, přál bych si míti štětec zbožného Fra Angelico da Fiesole, abych zobrazil nejčistší Pannu, Neposkvrněnou, Lilii andělů. Přál bych si míti ohnivost barev Raffaela di Santi, abych celou spanilost nejkrásnější ze všech žen vtiskl všem hluboko do očí i srdcí. Chtěl bych míti vroucnost, jemnost a nadání nejlepších hudebníků, aby Ave Maria zaznívalo nejkrásnější melodií v uších i lidských srdcích. Chtěl bych míti lásku sv. Bernarda, abych chvalozpěvem co nejvíce chválil Požehnanou mezi ženami. Thema „Maria" je nevyčerpatelné, vysoké jako nebe, široké jako svět, hluboké jako moře. Chtěl bych všecky lidi nadchnouti a rozplamenitl jejich srdce pro ideál nejkrásnější, pro Marii!

Myslí-li někdo, že Marii příliš vychvalujeme, nesmí zapomínati, že všecka naše chvála Marie je naprosto nedostatečná, když o Marii ani zdaleka nemůžeme říci to, co skutečně zasluhuje. Každá duše má vycítiti a pocítiti veliký a hluboký význam slov: Požehnaná ty mezi ženami. Kolikrát ta slova říkáme zcela bezmyšlenkovitě, aniž bychom o nich aspoň trochu uvažovali.

Při slovech „Požehnaná ty" podávají si ruce nebe a země; hlas člověka se spojuje s harfami andělů. „Požehnaná ty mezi ženami" po prvé zaznělo v tiché horské samotě Zachariášova domku. Alžběta, starší žena, pozdravuje tak Marii, mladší. Svaté ženy se setkávají, požehnané se objímají v „Požehnaná ty". Gabriel a Alžběta vyslovují totéž a shodují se ve chvalozpěvu Požehnané. Maria převyšuje všecky ženy: co lilie mezi trním, to Maria mezi ženami. Maria je celá krásná a Bohem vyvolená. Marii ani jedna z žen se nevyrovná důstojností a mocí, půvabem a spaniloslí: jiné, jako na př. Anežka, Cecilie, Kateřina, Teresie vynikají různými ctnostmi, Maria všecky ctnosti spojuje v nejlepší harmonii; Maria převyšuje všecky, jest nejkrásnější a nejšlechetnější ozdoba ženského pohlaví, nejvznešenější chrám Boha a Krista i Ducha Svatého. Vůně jejích růží nás přitahuje.

Umění marně se snažilo ukázati Marii, jakou skutečně jest. To prostě není možno. Výmluvnost i umění musí doznati: naše slova, barvy a tóny jsou příliš slabé. Všecka snaha v tomto počínání jest a zůstane marnou. Potřebovali bychom řeči

Boží, toho Boha, který stvořil neposkvrněnou Pannu, mistrovské dílo své všemohoucnosti. Před její krásou ustupuje každá jiná krása, před tímto sluncem bledne každá pozemská hvězda. Kristus je nejkrásnější mezi syny lidskými, Maria je nejspanilejší mezi všemi lidskými dcerami. Tato krása nikoho neohrožuje. Krása Evy byla již mnohým ku pádu, půvab Marie vždycky posiluje, povznáší, posvěcuje. Krása Evina je tělesná krása, krása Marie je šlechtictví duše. Maria je nejvyšší ideál nejspanilejší krásy, nejpůvabnější ženskosti, nejvznešenější dobroty, Maria je docela jiná všech ostatních: Požehnaná ty mezi ženami. *Její jedinečná, dosud nedostižná a nedosažitelná krása jest nekonečně jemný trojzvuk: 1. vnitřnosti; 2. panenství; 3. mateřství.*

I.

Mluvíme-li o kráse a o tom, jak se státi krásným, naslouchají se zájmem mladí a staří, jinoši, dívky, ženy i muži. Žel, že mnozí jdou za krásou falešnými cestami. Jsou přesvědčeni, že krása jest záležitost zevnějšku, těla. Pravá krása jest něco docela jiného. *Krása je vyzařování dobra.* Krása jest něco, co musí především býti a žíti v nitru, aby mohlo vyzařovati zevně. Všecka krása jest uvnitř, v čisté, svaté, neposkvrněné a modlící se duši. Kdo hledá krásu jen na zevnějšku, jde cestou *od Evy k Venuši*, od přirozené krásy k uměle zhotovené papírové růži, k nalíčené mrtvole. Zhýralá osoba, uvnitř bahno a neřád, nemůže nikdy vydávati libou vůni krásy, byť sebevíce svým zevnějškem lákala. Venuše i v nejkrásnějším šatě zůstává vždy ošklivou, Madonna je vždycky krásná, i v nejprostším šatě. *Pěstění krásy jest záležitost péče o duši*, záležitost duševního zápolení o čistotu, ctnost, nitro.

Od Evy k Marii. Od povrchnosti do hloubky, od zevnějšku do nitra, od umělého k přirozenému. Jest vůle býti krásný, která pochází od ďábla a k ďáblu vede; jest i vůle býti krásný, která pochází od Boha a přes Marii vede k Bohu.

Niternost je první požadavek k nadpřirozené péči o krásu duše. Teprve duševní šlechtictví jest hloubka a bohatství. Marii nelze si myslili moderně; Maria je tichá, skrytá, osamělá duše, v jejíž hlubině odpočívají zázračné poklady minulosti. Spanilost a velebnost Marie jest v jejím nitru, v zlatém dolu její duše. Její nitro jest pole lilií; její duše byla svět duševní krásy, vlády ducha, svět moudrosti, vlast jen šlechetných a svatých myšlenek, něžných a hlubokých citů. Tato vnitřnost

a svatost duše Mariiny působily nadšení nejsvětější Trojice. Požehnaná ty mezi ženami. Ať naše nevěsty, dívky i ženy věří nebo nevěří, muž nehledá zevnější zaslepující krásy. Úctu a vážnost má jen před ctnostmi. Kde duše nemá vnitřní ceny, skutečné hodnoty, vnitřního bohatství, kde nevyzařují duch a duše, nitro a srdce, jest jen krátké opojení smyslů, nikdy magnet, trvání a touha. Ulomí růži a zahodí ji, netouží po ní, nepokládá ji za vznešenou a svatou.

II.

Budujeme domov šlechetné duši. Nepůjdeme do školy k Evě, půjdeme k Marii, učitelce pravé krásy. *Krása je vnitřnost; krása je panenství.* Druhá charakteristická známka Požehnané jest panenská bělost. Maria je naprosto čistá, neporušená, panenská. V tomto, jako zrcadlo čistém moři, není kalu, v tomto zářícím slunci není skvrn, tato svíce nevydává kouře. Tato bělost Madonny-Immakulaty zastiňuje všecky ostatní barvy Bělost nejvíce září. K nohám Panny panen a Královny máje klademe nejraději bílé květiny, zahradní lilie a lilie duševní. Čím více uvažujeme o Marii, tím horoucněji duše touží po čistotě srdce, skutků i myšlenek. *Panenství je neporušenost těla i duše.* Panenství Marie jest tak jasné, teplé a něžné jako vůně květů v máji.

Panenství kněžek Vestiných v starém Římě bylo studené, upejpavé, vynucené; panenství Marie je teplo a hloubka, svatý žár lásky k Ježíši, láska Boží nevěsty, která dává a zasvěcuje Věčnému všecky síly srdce i lásku. Křesťanské panenství, jak je obdivujeme na nejkrásnějším květu Marii, jest květem lásky mezi Stvořitelem a tvorem, nejvnitřnější vzájemná oddanost Boha a lidského srdce, touha po věčném Ženichovi. Na tvářích Immakulaty jest růžová červeň svaté lásky k Bohu.

Panenství jest hrdinství. Panenství přemáhá vše pozemské, přemáhá skrze Marii i Adamův pud; směřuje výše. Panenství jest věčné mládí. Ženatý i svobodný musí se snažiti o čistotu duše. Jen čistota zduševňuje, proměňuje, do nebe vynáší. Jest čistota těla i čistota duše, očí, jazyka; čistota nejen před vstupem do manželství, nýbrž i v manželství. Kdyby ženy věděly, jak mnohdy muži mluví o manželství a ženách! Nečistota v manželství i mimo manželství jest brodili se v kalu a špíně. Nečistota zesurovuje, zdivočuje, usmrcuje. Vidíme, jak mariánská úcta jest nutná! Touha a láska býti a zůstati čistým, povznáší. Čím více získává duše na kráse, tím více se

stává domovem krásna. Čím více naše oko se těší nádhernou bělostí Immakulaty, tím jasnější a radostnější jest náš pohled na čistotu.

III.

Koruna Madonny jest její mateřství. Nechápali bychom celou krásu, spanilost a jedinečnost Marie, kdybychom si ji chtěli představovati jen jako pannu. Obě privilegia milosti: jejího mateřství i ustavičného panenství jsou diamanty jejího charakteru, její bytosti: panenství a mateřství jsou privilegium jediné Marie. Maria je mezi pannami duše nejkrásnější, mezi matkami matka nejšlechetnější. Tato nádherná perla ukazuje nový lesk: Požehnaná ty mezi ženami. Kdyby Maria byla jen panna a ne zároveň matka, chybělo by jí to nejhlubší a nejvlastnější, co Bůh vložil v ženskou bytost.

Naše milá Paní jest prototyp veškeré spanilé ženskosti. Maria není drsný a studený majestát: jest královna a matka zároveň. Panna-matka, to nejsou dva vrcholy, které se nikdy nesejdou; to jest jen jediný vršek. Jen duše musí býti tak zralá a vnitřně vyrovnaná, aby obě měly dosti místa.

Panenství bez mateřství zůstává nepřístupné, neplodné, studené, zakukluje se ve vlastní já a rozbíjí se o vlastní těsnost. Mateřství, které nezůstává panenské, jest vázanost, věznění z přinucení. U Marie září obojí v podivuhodné harmonii: panenské mateřství a mateřské panenství. Půvab jejího mateřství jest důvod, proč se k Marii modlíme tak důvěrně, nitrně a rádi. Matce, mateřské duši, říkáme vše, tu se modlíme od srdce k srdci. Býti matkou, znamená býti dobrou, laskavou, ochotnou dáti vše.

Jest snad jenom jedna matka mateřská? Jako panenství není jen povinnost jedné dívky, nýbrž všech, musí i každá duše, nemá-li zkorovatěť a zledovatěť, býti mateřská: dívky, jinocha, muže. Mateřství jest vlastnost duše. Mateřství ovšem je nemyslitelné bez těla.

Mnohé ženy jsou okolnostmi nuceny zříkati se Bohem určeného povolání manželky a matky. Mnohé srdce krvácí, mnohá duše tajně touží býti matkou. Madonna i těmto ukazuje cestu k radosti, štěstí a bohatství. K ní se přitulit a čerpat sílu a útěchu a s pomocí Boží překonávat svět a jeho svody.

Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. Můžeme říci: Nikdo nemůže dvěma ženám sloužiti. Nemůžeme současně sloužiti Evě a Marii. Buď, anebo. Eva byla zlořečená, že chtěla získati

krásu na zakázaných cestách, Maria jest Požehnaná, že pokorně, tiše a osaměle šla cestami Božími. Na vznešenosti, spanilosti a svatosti Marie jako zvláštní a jedinečné jest trojí zářící koruna: vniternost, panenství, mateřství. Kdo přichází do blízkosti této Požehnané, cítí vůni a svatost její bytosti; kdo se přibližuje mnohé moderní Evě, pociťuje mrazení a odpor. Žena už nechce býti ženou, nýbrž mužem, sportovcem, horolezcem, lyžařkou. Ať si svět o tom soudí co a jak chce, jest nesporno, že ženský pel tu mnoho ztrácí.

Nejlepší ozdoba ženy jest světem šlapána, pohrdá se jí. Moderní Eva je pravý opak toho, co jest na Marii tolik spanilé: místo vniternosti odporný zevnějšek a těkavost s vrtkavostí; místo panenství lačnost rozkoše a honba za hříchem; místo svatého studu drzá nestoudnost v pohybech, posuncích, šatě i řeči; místo mateřství útěk od dítěte a posuzování hloupých, které ještě mají děti! Padne-li jednou žena, jest mnohem horší než padlý muž. Kde se ztrácí u ženy pocit studu, kde sama žena ztrácí úctu před svým lepším já a muž ztrácí úctu před ženou, hroutí se všecka práva neviditelného světa ve všech oborech a konec jest všeobecný triumf surovosti a zvířeckosti. Dnes více než jindy potřebujeme vniternosti, panenství a mateřství každé ženské i mužské duše. Venuše drží již dlouho žezlo v ruce. Eva znamená pád. Venuše jest bahno, Maria jediná záchrana! Ona jediná může nás zachrániti, ona jediná může spoutati pudy a smyslnost, ona jediná může získati místo pro nadpřirozené, pro ctnost a opravdové štěstí.

Požehnaná ty mezi ženami. Tys hvězda v temnotě hříchů. Chraň nás, veď nás ke světlu, milosti, čistotě. Ty jediná jsi Královna krásy; tvé krásе budeme sloužiti, po tvé krásе toužiti, tvou krásu napodobovati!

POŽEHNANÝ PLOD

Mariánská jeskyně nezatlačuje svatostánek, spíše k němu vede. Čím více Marii uctíváme a milujeme, tím více to pudí k Ježíši. Při přijetí Msgra Hayasaka, prvního domorodého japonského biskupa, zpíval v Římě pohanský Japonec Okuda tak krásně Ave Maria, že kardinál van Rossum předpověděl: Kdo tak krásně zpívá Ave Maria, nezůstane dlouho pohanem. Slova kardinálova se splnila: Okuda byl pokřtěn a přijal svátost biřmování.

Skrze Marii k Ježíši! Takový je postup milosti: od matky k Synovi. Maria jest nejhorlivější a nejúspěšnější horlitelka a získavatelka duší pro Ježíše. Nechce nás připoutati k sobě, chce nás vésti dále. Kristus je stěžejný bod pro celé lidstvo, tedy i pro Marii.

Maria bez Ježíše by byla obyčejná žena, nebyla by milostiplná, nebyla by požehnaná mezi ženami, nebyla by neposkvrněná. Jen s ohledem na důstojnost matky Boží byla uchráněna dědičného hříchu; jenom jako matka Boží mohla uchovati neporušenou pečeť ustavičného panenství. Maria bez Ježíše byla by jen kapka v oceánu; čím jest, jest jedině skrze Ježíše.

Středem Ave, typicky mariánské modlitby, mystického mariánského dómu, není Maria, nýbrž Ježíš. Požehnaný plod života tvého, Ježíš. Ave jest jenom stupeň a žebřík k Ježíši. Maria není bohyně, její lesk a velebnost a sláva jest od Ježíše, od Boha. Matka jest lůžko; požehnaný plod jejího mateřského lůna jest Kristus. Ave znamená přes Marii k Ježíši. Skrze matku k Synovi: nejdříve Ave Maria, pak Ave Jesus, tedy v nejvznešenějším smyslu modlitba ke Kristu, píseň na Krista. Vše se tlačí k zlatému středu, zářícímu slunci, k Spasiteli: Maria jest měsíc, který má své světlo od slunce Ježíše.

Co *by byl Kristus bez Marie?* Víme, že Spasitel mohl přijíti na svět i bez pozemské matky. Mohl, jako Adam, se zjeviti ihned jako dospělý muž. Měli bychom v tom případě Spasitele, jehož potřebujeme jako děti matky? Chybělo by to, co nám činí Spasitele tak milým a dává k němu důvěru. Při zjevení Boha v Starém zákoně lid se chvěl. Co nám vzdáleného Boha činí blízkým a dobrým jest to, že Bůh k nám přichází z matky. Ježíš, jenž byl dítětem a matka ho nosila v náručí, jenž spočíval na mateřském srdci, jejž vodila mateřská ruka, ukazuje

nekonečně něžnou lásku Boží: *Syn Boží skrze Marii se stává naším bratrem*, tělo z našeho těla, krev z naší krve, duše z naší duše. *Maria by nebyla tak mocnou a slavnou bez Ježíše, Ježíš by nám nebyl tak blízko bez Marie.* Srdce, které tolik s námi cítí, tak laskavě odpouští a je shovívavé, má od Marie. Tak jest Spasitel v jistém smyslu reflex Marie.

Bl. Grignion krásně vyjadřuje naši zvláštní povinnost k matce Boží jako cestě k Ježíši: „Kdo chce plod míti, musí ke stromu jíti, kdo chce přijíti k Dítěti, musí putovati k matce".

Čím jsme blíže matce, tím jsme blíže i dítěti a matka podává nám božské Dítě jako starci Simeonovi a sv. Antonínovi a sv. Kateřině. Maria a Ježíš, Maria s Dítětem, požehnaný plod těla Mariina, Ježíš jest naše thema. *Ježíš jako: 1. poddaný Syn Marie; 2. jako vyhledávaný Mistr; 3. jako umírající dítě.*

I.

Vztah matky a syna jest něco zcela intimního, důvěrného, jedinečného. Slovo „matka" znamená dítěti celý svět citů a dojmů, lásky a oddanosti. Matkou zoveme tu, která nás pod srdcem nosila, byla naší živou kolébkou, svou krví a mlékem živila; matka jest nám vždy dobrá, vždy nám odpouští, vždy nás chrání; i když jsme vyrostli a osamostatnili se, vždy nás to táhne k matce. Před matkou odkládáme všecky získané věnce slávy i důstojnosti, před matkou jsme vždy malí a pokorní. Syn, který se před matkou vynáší v té neb jiné hodnosti, který matky zapomíná nebo jí opovrhuje, zaslouží všeobecného odsouzení a opovržení. Matka je tvůrkyně mladého života, kněžka ve svatyni duše.

Velikost Ježíše, syna, ukazuje se v jeho počínání k matce. Jaký vzácný obraz: Ježíš, poddaný, milý, hodný, něžný syn matky žije třicet let v odloučení v Nazaretě. Maria tu směla pociťovati, co znamená míti Krista synem. Chlapec, věčný Syn Boží a svrchovaný panovník nebe i země, nevyhýbal se žádné povinnosti. Třicet let žil zcela pro matku, svědomitě plnil všecka její přání, miloval a chránil ji.

Ježíš neznal sentimentality: nebyl přecitlivělý ani zchoulostivělý. Upírati mu lidsky teplé city něžné dětské lásky, znamenalo by vyrvati mu srdce, oloupiti ho o nejněžnější stránku jeho bytosti. Právě lidská stránka Syna Božího k matce nás dojímá a přibližuje Ježíši. Ježíš dal všem lidem nejkrásnější příklad, když byl poddán matce třicet let.

Spasitel nikdy nezapíral své kolébky, své matky. Nemožno si představiti, že by Spasitel, který bohatě odměnil doušek

vody z ruky Samaritánky, přehlížel a odstrkoval tu, která mu dala krev svého srdce a zcela se mu zasvětila. Žehnal-li Veronice, která mu podala roušku k utření potu, nemůže jíti necitelně kolem té, která mu dala lidské tělo. Bůh nepřišel na svět, aby tu bylo méně lásky, nýbrž aby lidskou lásku prohloubil, oduševnil, rozmnožil. Bůh v Marii mateřskou lásku a lásku k matce velebil a světu představil v oné něžnosti, jak se má projevovati u matky i dětí; láska a věrnost k matce mají v Ježíši právního zástupce.

II.

Mnohdy slyšíme: V evangeliu jsou místa, slova, která znějí cize a tvrdě v ústech jinak tak dobrého a laskavého Syna. Překvapuje jeho odpověď, když mu matka sdělila, že s bolestí ho hledala: „Co jest, že jste mě hledali? Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?" Lk. 2, 49. Žádná omluva, spíše obvinění. To jest laskavý Syn, když při svatbě v Káni na jistě něžné upozornění matky odpovídá: „Co mně a tobě, ženo?" A co Kafarnaum? Ježíš učí; má již mnohé přátele i nepřátele. Matka dobře ví, co nepřátelé zamýšlejí, opouští tedy Nazaret a spěchá s příbuznými do Kafarnaum, aby Syna chránila, varovala a domů doprovodila. Nemůže se k němu dostati pro množství lidu. I řekl mu kdosi: „Hle, matka tvá i bratří (příbuzní) tvoji stojí venku, žádajíce s tebou mluviti" Mt. 12, 47. Syn odpovídá: „Kdo jest matka má a kdo jsou bratři moji?" Pohlíží na kolemstojící, kteří touží po poučení a volá: „Hle, matka má a bratři moji. Kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten jest mi bratrem i sestrou i matkou". Překvapující úsudek Spasitelův o matce před celou veřejností. Ignoruje mateřskou lásku, blízkost, péči.

Ani s kříže neoslovuje Marii něžným slovem matko. Praví: „Ženo, hle syn tvůj". Z těchto slov a počínání soudilo se zcela neprávem: Ježíš jest nepřítel mariánského kultu. Ježíš nechtěl později o matce nic věděti, tak byl oddán svému mesiánskému poslání a povolání, že v chorobném fanatismu, v nepřátelství, zapomínal všech lepších citů a zatvrdil se i proti matce.

Kdo tak soudí, ubližuje Spasiteli, nechápe, co je opravdová láska. Spasitel nehověl každé pošetilosti, která vidí lásku k matce a dítěti v citech a něžnostech, která nezná hlubších kořenů. Láska k matce a dítěti není zhýčkání, rozmazlení, zchoulostivění, nýbrž zesílení, výchova, vedení k výši. *Právě to, že Spasitel jako dítě matce klade požadavky a podrobuje ji zkouškám, dokazuje mnohem více dětskou lásku k matce,*

než slabošské povolování a shovívání. Po výchově Syna následovala výchova matky v následování Ježíše jako učednice a učitelky. Nejprve matka předcházela Syna, teď matka má Syna následovati. Jest, zcela jasné, že již při hledání dvanáctiletého Ježíše se rozcházely cesty jejich myšlenek. Byly to city čistě mateřské, které matku pudily k hledání ztraceného dítěte. A byly to skutečné a opravdové city Dítěte, které nutily Syna zůstati v chrámě. Tu stojí city proti citům. Matka se dává vésti přirozenými city, Syn nadpřirozenými. V podrobení Marie bez dlouhého dotazování jest její velikost. Myslíme si, že býti matkou Boží, znamená rozplývati se v blaženosti. Skutečnost byla jiná, znamenala stálé učení a přizpůsobování, znamenala obětovati se a jíti křížovou cestou. Třicet let matka uplatňovala nad dítětem svá mateřská práva; teď měla zvěděti, že vůle nebeského Otce jest vyšší než přání matky. Maria se musí učiti znovu a jinak. Ježíš jest sice dosud dobrý Syn, ale mnohem více učitel: matka má býti první a nejhorlivější žákyně a učednice jeho.

Nejtěžší při této výchově bylo, že zkoušejícím byl Syn. Maria byla matka Velekněze. Dítě musela vydati pro všecky, byť její srdce krvácelo, když viděla, že se proti němu pozdvihují krvavé, nepřátelské a hněvivé pěsti. Býti matkou kněze znamená jíti cestou synovou, plnou obětí a odříkání. Ten, jenž jedině náležel matce, jest tu nyní pro všecky lidi. Čím více Syn vstupuje do popředí, tím více matka ustupuje do pozadí. Ani Maria se nesmí vměšovati v misionářské dílo Synovo. Tak Bůh požaduje při vedení duší. Nejdříve jim dává oporu a vůdce, ukazovatele cesty, aby všemu snadněji porozuměli, a pak je činí stále osamělejší; odnímá jim, co jest jim milé a drahé, až hledají jedině Boha.

Maria při následování Krista dosáhla vrcholu, jediné slovo jí stačí, aby ihned v ní vyvolalo poslušnost, důvěru, porozumění, následování. Spasitel potřeboval u jiných dlouhých výkladů, Marii stačilo krátké upozornění, vysvětlení. Tak Maria uzrávala v učitelku následování Krista a oko Spasitelovo s obzvláštní láskou pohlíželo na věrnost a poslušnost nejlepší a nejhorlivější žákyně. Matka a Syn, Velekněz a Matka se odlučují, aby se tím vroucněji hledali. Oba se připravují k velikému proměňování, k veliké oběti svých srdcí.

III.

Matka a žákyně se Synem a učitelem drží stejný krok tam, kde to jest nejtěžší a nejkrvavější. Marii opět vidíme na kří-

žové cestě a teď se Syn tolik těší, že může umříti s útěchou matky. V největším ponížení a utrpení nejvěrnější matka u umírajícího dítěte! V této chvíli se stává sama velekněžkou, která přináší na pateně svého srdce svůj požehnaný plod, svou krev v Ježíši nebeskému Otci jako smírnou oběť za lidi. Umírající a mrtvý jest opět starostlivé a milé a něžné dítě.
Matko, dítě, které jsi k srdci tiskla, jehož prvním slovům jsi naslouchala, mrtvé spočívá opět v tvém náručí. Požehnaný plod života tvého. Syn opět na tvém klíně. Obě cesty zase se spojily: cesty matky a Syna se sbíhají. Muž bolesti u bolestné matky, sluha Boží u dívky Páně. Učitelka následování Kristova kříže vykonala zkoušku nejskvěleji, smí zase býti matkou, matkou na věky s mateřskými právy na Syna. Od chvíle, kdy oba vstoupili do nebe, platí jen jediné: Přání matky jest příkaz Synovi.
Kardinál Michael Faulhaber při dosažení šedesátky projevil přání, že chce den zrození prožíti v tichých vzpomínkách na matku. Proto si nepřál okázalých slavností. Den šedesátých narozenin měl patřiti matce. Vysoký církevní hodnostář si přál býti malý, malý jako dítě, chtěl se věnovati matce, do jejího klína vysypati všecky věnce a pocty a v hluboké vděčnosti se těšiti z její radosti. Byla již dlouho mrtva, ale dítě a matka, matka a dítě neumírají společně, zůstávají navždy vzájemně spojeny. Připadá to, jakoby matka odešla do jiné světnice, byla ve vedlejším pokoji.
I plod mateřského lůna Marie zůstal něžnou láskou a věrností spojen s matkou. Evangelium referuje o vroucnosti a něžnosti této lásky, byla pro lidské oko a ucho příliš čistá a vznešená. Spasitel nezasvětil matce pouze jeden den, zasvětil jí celý život, celou věčnost. Jest s ní spojen božskou láskou. Spasitel - nejvěrnější mariánský ctitel! Matka jest nejprvnější a nejlepší ctitelka a žákyně Spasitele! S každým Ave velebíme a oslavujeme i požehnaný plod, Ježíše: „Blahoslavený život, který tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval" Lk. 11, 27.
Jako briliant ve zlatém prstenu se třpytí v modlitbě Pozdravení andělského nejsvětější jméno Ježíš. Náš hold Marii, Královně nebes, jest vznešeným velebením i Syna. Mariánská úcta jest nejkrásnější a nejlepší cesta milovati Krista. Maria jest vystupování, Ježíš vrchol; Maria jest kořen Ježíše, Ježíš koruna Marie. Maria, jitřenka, ukazuje cestu a přivádí ke Kristu. A tak zůstáváme v lásce, věrnosti a dětinnosti u matky i Syna. Každý krok k Marii jest i krok k Ježíši: láska k Marii je posílení a rozmnožení naší oddanosti k Spasiteli. Od srdce Královny máje k božskému srdci Páně.

SVATÁ MARIA

Máj jest veliký a kvetoucí měsíc naší nebeské matky. Jest povinnost dítěte, kterou vyžaduje vděčnost dítěte, matku cíliti, milovati, poslouchati. Nedovedeme pochopiti, kolik bolestí matka s námi vytrpěla.

Bez matky jsme chudí a ubozí. I náboženství bez Marie, matky, jest chudé a chladné. Proč je v kostelích protestantských a jiných konfesí tak chladno? Nemají svatostánku a Marie, nemají mše svaté a mariánské úcty. Proto mnozí z nich volají: Chybí nám matka Marie. Musíme ji povolati zpět. Touha po matce se zmocňuje toho, kdo matky nemá. Ubohé srdce, které matku ztrácí; ubohý lid, jemuž hlasatelé nových náboženství uloupili matku!

Naše katolické bohatství spočívá hlavně ve svatostánku a mariánské úctě. Máme eucharisticky přítomného, mezi námi přebývajícího Spasitele, Krista včera i dnes a na věky. Máme i matku, milou a bohatou, Marii včera a dnes a na věky. I když naše pozemská matka dřímá již dávno pod drnem, máme stále nebeskou matku jako zářící jitřenku. Mateřské lásce Marie se nevyrovná láska všech matek, Maria je láska naprosto nevyčerpatelná, jest nebeský oceán dobroty.

Všecka vznešenost a jemnost Marie jest obsažena ve slovech: Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné. Marii prosíme, aby nás milovala, o nás se starala a nám pomáhala. Maria, pomáhej nám, chraň nás všecky v tomto slzavém údolí! Ave jest mariánské trio: Gabriel, Alžběta, Církev. Trojzvuk chvály, holdu, prosby.

K matce přicházíme s prosbou i tehdy, když nemáme odvahy prositi otce. Matka má vždy otevřené srdce, žehnající ruku, odpouštějící lásku, vzácnou dobrotu. K matce máme vždycky důvěru, i tehdy, když máme vážný důvod báti se otce.

Svatá Maria, matko Boží, jest: 1. spasitelné pokoření; 2. naléhavá důvěra; 3. laskavé usmíření.

I.

Modlitba Církve začíná krásně: Svatá Maria! Oslovení nás vede k vrcholkům mariánské svatosti. Svatá Maria! Svatost Marie převyšuje všecku svatost všech andělů i svatých. Jsou-li svatí věnec z květin, Maria jest v něm růží; jsou-li andělé hvězdy, Maria jest slunce. Maria jest nejlepší drahokam; tato čistá panna je zlatem mezi kovy.

Nesmíme zapomínati, přibližujeme-li se k Marii, že ona jest světice a my hříšníci. Maria je sanctissima, nejsvětější, nejčistší, která byla hodna nésti Nejsvětějšího, býti korporálem, kalichem a monstrancí pro Sanctissimum. Maria jest od prvního okamžiku svého bytí svatost, krása a vzešenost, my do prachu upadlé hvězdičky. Dosti veliká odlišnost matky a jejích dětí: svatá matka a nesvaté děti. Zahanbuje nás; před matkou chceme býti jakými skutečně jsme, matka smí viděti i skrytě rány a skvrny.

Její oko není oko soudce, není oko přísnosti, nýbrž dobroty a milosrdenství. Její slova nejsou meč, nýbrž balsám. Jest královna, ne královna spravedlnosti, nýbrž milosrdenství. Její úřad jest mírnost a dobrota. Království spravedlnosti Bůh si ponechal pro sebe, království dobroty a milosrdenství jest panství Marie. Její svatost není ostré světlo sluneční Ježíšovy svatosti, nepřístupnosti božského majestátu, její svatost jest něžné, modré světlo měsíční, které proměňuje tichý svět v kouzelnou zemi. Její svatost jest chodící dobrota, účinlivá touha, něžná toužebnost. Její svatost není nemilosrdné odkrývání naší bídy, spíše zakrývání; matka jinak se chová k chybám a nectnostem dětí než otec. Nebeské matce můžeme sděliti vše: své slabosti, kolísání, pády.

Maria má pro nás zcela zvláštní, vřelé city. Jako tvor má nadpřirozené právo na naše sympatie, naši důvěrnost; jest naše, jest z nás. Proto se k ní obracíme bez bázně a váhání, bez výčitek svědomí, které se nás zmocňuje před tím, který zpytuje ledví i srdce, soudí a trestá.

II.

Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné. Bezmezná, neomezená a nesmírná jest naše důvěra v Marii, naši matku. Nemůžeme jí působiti větší radosti než tím, že k ní přicházíme jako žebrající děti s celou upřímností a s plnou důvěrou. Působí-li první slova „svatá Maria" spasitelnou bázeň, dávají-li tušiti velký kontrast mezi námi a Marií, jsou další slova „matko Boží" jako balsám, cítíme, jak Maria béře nás pod svůj ochranný plášť. Matka Boží neužívá vysokého postavení v nebi pro svou vlastní slávu, nýbrž k službě pro nás a za nás ubohé děti v slzavém údolí. Mocná královna a dobrotivá matka. Proto nebylo slýcháno, že by Maria někoho oslyšela nebo opustila, kdo se k ní utíká s důvěrou.

Jako Spasitel u nemocných požaduje Maria i u nás důvěru, naprostou odevzdanost v její teplou, mateřskou, dobrotivou ruku.

Nedovedeme dosti opěvovati a chváliti milosrdenství lého matky. Jest to kotva v moři, záchranný člun v nebezpečí života. Chválíme pokoru Marie, obdivujeme její panenství; jako ubozí hříšníci raději slyšíme o jejím milosrdenství. Maria, útočiště hříšníků, asyl sklíčených, špitál nemocných, hospic pocestných. Marii zovou javorem, olivou atd. Jako strom skýtá útočiště znavenému poutníkovi, chrání v horku proti slunečním paprskům, tak Maria nás zve do stínu své mocné ochrany a ukrývá před paprsky božského hněvu. Šťastné děti, které mají takovou matku! Maria je stále čilá milosrdná sestra, která zavazuje rány, mírní a hojí bolesti. Ruce Marie jsou jako ruce kněžské, které rozdávají milost, pomoc, útěchu. *Ruce Marie jsou žehnající ruce.* Maria jest usmívající se slunce, které po bouři a dešti plačící květinky mírně a klidně usušuje. Snad už mnohý z nás zakusil, že jeho prosba o lásku a dobrotu Marie způsobila radost a útěchu v srdci, duše zajásala a byla posílena.

Někdy se chce naše duše vyplakati, vypovídati. Pospěšme k Marii! Přijme nás s největší láskou, jsme její děti. Čeká na nás: oči i uši její i srdce její patří nám. Matka Boží jest i i naše matka. Mocnější matky, laskavější, bohatší si nemůžeme ani přáti, není jí také. Její nejvyšší čestný titul nevyslovujeme tedy rychle a bezmyšlenkovitě, nýbrž zcela pomalu, procítěně a vroucně. Máme v něm vychutnávati všecku sladkost a vroucnost slov „matka Boží".

Protože Maria jest matka Boží, zmůže vše: přirozeně ne svou mocí, nýbrž svou přímluvou: Maria je průtok milosti, zprostředkovatelka všech milostí, prosící všemohoucnost na kolenou. Jediný její vzdech zmůže více než prosby všech svatých. Přátelé a obyvatelé nemohli pohnouti Coriolana, aby upustil od obléhání Říma, prosbě matčině neodolal. Dobrý syn neodřekne matce, prosí-li ho o něco, co může vykonati, byla by to rána dýkou do vlastního těla, útok na vlastní krev. Spasitel vždy slyší prosby matčiny. Maria je nebeská Ester, která má vždycky volný přístup ke králi. S Marií jsme spřáteleni v prvním stupni od chvíle, kdy se stala naší matkou. Vzýváme-li Marii ve svých potřebách, volá k ní hlas vlastní krve. Matku prositi, matku volati, jest původní hláska každého dítěte při nejmenší bolesti.

III.

Bezmezná důvěra působí milostivé smíření. Maria se nedá marně prositi, zná naši bídu dříve než k ní spínáme ruce,

dříve za nás oroduje. Maria je přívětivá a nás předstihující dobrota; odvaluje kámen s cesty dříve než vykročíme. Její radost je rozdávati, její triumf přinášeti Synovi ztracenou ovečku v mateřské náruči.

Nemožno Marii něžně a vroucně milovati a zůstávati v hříchu. Musí nastati obrácení, proměna. Jsme ubozí hříšníci. Uctíváme-li Marii věrně a dovoláváme-li se jí jako útočiště hříšníků, musíme býti svatí. I nejsilnější ledovec se rozhřívá v žáru stále zářícího slunce. Buď, anebo! Buď budeme věrní mariánští ctitelé a zbavíme se všeho kalu hříchu, nebo se odvrátíme od Marie a klesneme do bahna. Není to tedy fráse ani přehánění, ujišťují-li nás mnozí svatí mariánští ctitelé: Jest nemožné, aby člověk, hříšník, který se denně třikrát svědomitě modlí Ave, zahynul. *Maria žehná věrným dětem, nikdy jich neopustí.*

Na koncilu v Efesu 431 byla slavnostně uhájena důstojnost matky Boží proti Nestoriovi, který se odvážil tvrditi, že Maria není Bohorodička, nýbrž jen Kristorodička, neporodila prý Syna Božího, nýbrž jen obyčejného člověka. Lid čekal celý den na výsledek. Celé shromáždění propuklo v nepopsatelný jásot, když uslyšelo resultát: Maria jest Bohorodička; názor Nestoriův jest blud.

Tehdy všechen lid se zajímal o náboženské otázky a boje. I lidé prostí a nevzdělaní věděli oč se jedná. Není-li Maria matka Boží, znamená pro nás tolik, jako každá jiná pozemská matka, pak nemáme matky v nebi, velmoci na kolenou, zbytečně tedy voláme: Pros za nás hříšné. Kdo sahá na čest matky Boží, vniká jako nepřítel do svatyně Synovy. Útok na božské mateřství Marie jest vždy útokem na skutečnou lidskou přirozenost Kristovu. Kdyby Nestorius měl pravdu, byly by v Kristu dvě osoby, božská a lidská, nebyly by spojeny, neměli bychom Bohočlověka Krista. Kristologie je těsně spojena s Mariologií, učení o Bohorodičce s učením o Vykupiteli Ježíši Kristu. Radostně souhlasíme s výrokem Otců v Efesu: je-li Maria matka Boží, jest i matka nás všech: porodila-li hlavu, porodila i celé mystické tělo. Jsme její děti, máme laskavou přímluvkyni u nebeského trůnu, není nám smutno ani v životě ani ve smrti: Maria za nás prosí, nezapomíná našich potřeb a slabostí, máme za matku královnu.

Do jejích rukou klademe všecky své prosby, na její srdce slabosti a nedokonalosti, hříchy a provinění; Maria nám pomáhá do nebe k Ježíši, k Otci.

NYNÍ I V HODINU SMRTI

Loučení s domovem jest bolestné. Odcházíme, srdce zůstává doma. Loučení s matkou je těžké pro každé dítě. Loučíme se s májem, loučíme se s Marií, královnou máje. Jak blaze nám bylo u této předobré matky! Vroucně jsme se modlili, důvěrně s ní rozmlouvali, uzavírali se do jejího srdce. Mnohou útěchu a radost jsme zažili, svatá předsevzetí obnovili, dobré úmysly vzbudili. Poklekali jsme před jejím oltářem, ještě více se s ní spřátelili, už nám není cizí, neznámá, už jí neopustíme.

Zanechali jsme pesimismu, kráčíme vstříc slunci, stali se optimisty. Jsme sice ještě poutníci, nedošli jsme dosud na místo klidu, k bráně věčnosti, ale nejsme opuštěni, nejdeme sami, mateřské srdce nebeské matky pro nás bije, její ruce cítíme na ramenou. Naše mariánská úcta a láska není pouze pobožnost, jest spíše síla a oheň, nadšení pro vše vznešené, čisté a svaté. Naše láska k Marii je náš život, úkol, naše osvědčení. Úcta matky Boží nás učí matce se podobati zcela i tehdy, když jde pevně a odhodlaně křížovou cestou života. Skrze Marii k Ježíši. Maria pomáhá k nebi. S Marií se dobře žije a dobře i umírá.

Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Musíš zemříti! Nechce se ti. Zdráháš se? Na tvé vůli nezáleží. Smrt je neúprosná a nepodplatitelná. Okamžik smrti přijde pro každého. Marii, matku, prosíme, aby nás neopouštěla ani v životě ani ve smrti: Maria,přispěj nám, abychom šťastně skonali. Nutno tedy k Marii se přitulit, chopiti se její ruky, jako se chytá tonoucí stébla, umírající milosrdné ruky. Přitulit se k Marii a nikdy už od Marie!

Zasvěťme Marii své myšlenky, svůj život, svou smrt.

I.

Exercitátor na konci exercicií zasvěcuje duše účastníků Panně Marii. Toto zasvěcení, tato oddanost nebeské Královně je zároveň pečeť, závěrný kámen, kytka, která svědčí, že práce dokončena.

Zasvětit se Marii, znamená celý svět krásy a vroucnosti, myšlenek a povzbuzení. Zasvětíme-li se Marii, máme její zvláštní ochranu, ukrývá nás svým pláštěm, jsme její dcery a její rytíři; její ruka nás provází, její srdce je nám otevřeno.

Máme Marii zasvětiti své myšlení. Co to znamená? Duše Marii zasvěcená je její svatyně, její obraz; duše Marii zasvěcená jest harfa, Maria její písní; duše Marii zasvěcená je zvon, Maria jeho zvuk. Zasvětiti Marii své myšlení, není k tomu třeba ani zvláštního znamení ani šatu, jest zcela vnitřní záležitost duše, jest to odevzdání rozumu i srdce, duše i těla Panně Marii. Jako dcera nebeské královny, rytíř nebeské Paní máme zvláštní povinnosti; *zasvětiti se Marii znamená tedy počátek nového života a snažení.*

Vidíme to u sv. Ignáce. Opouští španělskou armádu, jde do Montserratu, světoznámého mariánského poutního místa, kde starý voják začíná nový vnitřní život. Vykonal generální zpověď, vzdal se všeho, co dosud byl a měl; rytířský kabátec daroval žebrákovi, svůj meč, souhrn pýchy a cti, zavěsil u oltáře nejblahoslavenější Panny. Učme se od Ignáce. Zavěsme svůj kord, svou pýchu, své srdce u oltáře matky Boží. Vše pro Marii; pro Marii vše nejlepší a nejkrásnější, a snažme se nyní i vždycky o vroucí lásku k nebeské matce. Smýšlejme jako Maria, žijme jako Maria, jednejme jako Maria. Nikdy nesmíme zapomínati, že jsme dcery a rytíři P. Marie.

II.

Zasvětíme Marii svůj život. Naše zasvěcení, t. j. naše smýšlení musí býti činem a životem, ne tedy ohněm ze slámy, který rychle vzplane a rychle zaniká, musí to býti stálý žár. Dnes se Marii zasvětili a zítra o tom nevěděti, není ani rytířské, ani mužné, ani mariánské. Zaslouží si snad P. Maria jen krátkou lásku, krátkou pobožnost jediného měsíce? Maria si zaslouží dlouhou a trvalou lásku; lásku dnes, zítra, do smrti. Maria jest ustavičná věrnost, musí tedy i naše věrnost býti ustavičná. Mariánské dcery, mariánští rytíři nikdy nesmí zrušiti daného slibu a slova. Láska k Marii musí růsti, musí zakořeniti, musí vytvořiti širokou a velikou korunu.

Nyní i v hodinu smrti naší. To jsou dva pevné body. Nyní a hodina smrti jsou dva životní punkty, životní linie jest uprostřed. Měř správně: ne příliš vysoko, ani příliš hluboko. Bojuj dobrý boj. Tvé „nyní", tvá přítomnost se musí rozhodnouti před hodinou smrti, chceš-li kráčeti správnou cestou. Nyní i v hodinu smrti. Hodinu smrti máš míti na mysli. Nezapomínej! Ta slova jsou hlas zvonů, znějí jasně a určitě. Znamenají: odchod se světa, životní účtování, zastavení u bran věčnosti, průchod, přechod do jasného světla, útěk do věčnosti. Marii stále potřebujeme, hlavně tehdy, až duše bude zápasiti se

smrtí. V té chvíli se ukáže, bylo-li naše zasvěcení Marii prázdná fráze nebo opravdový životní čin.

III.

Vy všichni, kteří se bojíte smrti a věčnosti, slyšte! Jest jistá záruka předurčení pro nebe, milujeme-li horoucně a vytrvale Marii. Věrný mariánský ctitel nezahyne. *Zasvětiti se Marii je nejlepší životní pojištění, nejbezpečnější požehnání pro hodinu smrti, nejspolehlivější cesta do nebe.* Toto zasvěcení, tato láska musí býti vážné a trvalé. Maria je nejbezpečnější pomocnice v hodinu smrti.

Jak ubohý je člověk v té chvíli! Nikdo mu nemůže pomoci. I nejvěrnější a nejmilejší stojí bezmocně u něho. Mohou se jen modliti. Maria je světlo ve tmě. Pomáhá nám. Ujímá se nás. Jest lvice proti pekelnému draku. Kdo v poslední hodince má na rtech i v srdci sladké jméno Maria, jest obrněn proti ohnivým šípům a střelám pekla, proti všem útokům zoufalství a nedůvěry. Vede-li nás nebeská matka, jest náš odchod s tohoto světa klidný.

Dítě v poslední hodince chce u sebe míti matku. Vojenský kněz vypravoval: Když jsem večer po krvavé bitvě procházel bojištěm, abych přinášel útěchu a požehnání, nalezl jsem mnohé vojíny v posledním zápasu. Snažil jsem se je těšiti a oslazovati jim poslední okamžiky. Nejčastější slovo, které ti ubožáci v horečkách vyslovovali, bylo slovo matka. Matko, matko, má matko! Jest jistě dojemné, když silný muž v květu a síle let, po vykonání nejvyšší a nejčestnější povinnosti pro obranu vlasti, potřebuje matku, volá ji, chce umříti v jejím náručí. Blíží-li se smrt, máme zcela jiné potřeby a myšlenky než v plné životní síle. Tu [illegible] křesťan hledá kříž, sahá po růženci, modlí se: Pros za nás. Při smrti potřebujeme Pána Boha, potřebujeme [illegible], Pannu Marii, jinak bychom si museli zoufati. Maria je patronka umírajících. Poslední Ave v hodinu smrti na zemi, jest první Ave při vstupu do věčnosti.

Nezapomínejme: Každé zbožné Ave jest modlitba o šťastnou smrt.

Zasvětiti se Marii, znamená vyprošovati si její požehnání v hodinu smrti. Nejdůležitější jest dobrá smrt. Kdo ztratil duši, ztratil ji pro věčnost.

Nemusím se smrti obávati, neučinil jsem nic zlého. Tak možno mluviti, je-li smrt ještě daleko, přiblíží-li se, i světec se chvěje před ní. Tu nepomáhají vyznamenání, sláva, pocty, tu platí jen čistá duše a dobré skutky. Každý potřebuje nebeské

patronky, přímluvkyně, orodovnice. Maria jest i přímluvkyně i orodovnice i prostřednice. Maria vyhrává všecky procesy. Maria jest úřední obhájkyně, naše bezpečná naděje v hodinu smrti.

Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Matko, vezmi nás za ruku a veď nás po celý život až k šťastnému konci a věčné blaženosti. Bez tebe sotva bychom bezpečně došli. Nezapomínej nás, matko, Paní a královno naše. Žehnej nám a neopouštěj nás! Ave Maria!

OBSAH:

Zdrávas, Maria . . . . . str. 3
Milosti plná 7
Pán s tebou 11
Požehnaná ty 15
Požehnaný plod 20
Svatá Maria 25
Nyní i v hodinu smrti 29

ARNOŠT OLIVA

ZDRÁVAS

PROMLUVY O POZDRAVENÍ ANDĚLSKÉM

Vydala a vytiskla Tomanova tiskárna v Městě Žďáře

CENA Kčs 24·—

Náklad 1.000 výtisků